

Energiasiirtymän raaka-aineiden tuotanto Suomessa ja EU:ssa

Harri Kaikkonen
REPower-CEST -webinaari 25.3.2025

Funded by
the European Union
NextGenerationEU

Energiasiirtymän raaka-aineet

- Osana REPower-CEST -projektia tutkitaan energiasiirtymään tarvittavien raaka-aineiden kaivostuotannon esteitä ja pullonkauloja
- Tarkastellaan kotimaisen kaivostoiminnan ja arvoketjujen kapasiteettia
- Pyritään tukemaan päätöksentekoa lisäämällä ymmärrystä ja tietoa mm.
  - *Kansallisista ja kansainvälisistä raaka-ainearvoketjuista*
  - *Kansainvälisten markkinoiden ja geopoliittisten muutosten vaikutuksesta kansallisiin tavoitteisiin*

Mitkä energiasiirtymän raaka-aineet?

- Energiasiirtymän raaka-aineet on eri asia kuin *kriittiset raaka-aineet* tai *strategiset raaka-aineet*
- Tarkastellut raaka-aineet perustuvat energiantuotantoteknologioihin:
  - *Litium-akut*
  - *Polttokennot*
  - *Elektrolyysi*
  - *Tuulivoima*
  - *Aurinkovoima*
  - *Lämpöpumput*
  - *Ydinvoima (uraani)*
- Tarkastelussa 30 raaka-ainetta
  - *Lista ei ole lopullinen*

• Alumiini	• Litium
• Baryytti	• Mangaani
• Boori	• Molybdeeni
• Fluoriitti	• Nikkeli
• Fosfori (fosfaattikivi)	• Niobium
• Gallium	• Pii
• Germanium	• Platinametallit (PGM)
• Grafiitti	• Seleen
• Harvinaiset maametallit (REE)	• Sinkki
• Kadmium	• Strontium
• Kaliumkarbonaatti	• Telluuri
• Koboltti	• Titaani
• Kromi	• Uraani
• Kulta	• Vanadiini
• Kupari	• Zirkonium

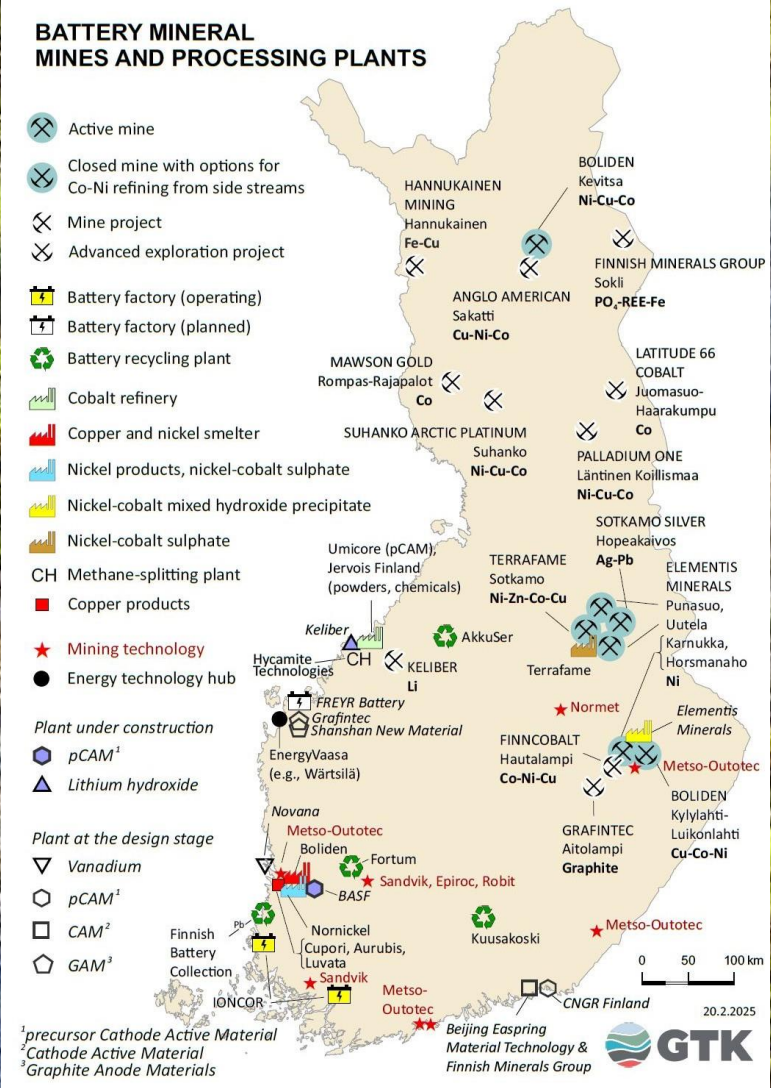
Mitä raaka-aineista tuotetaan Suomessa?

Alumiini
Baryytti
Boori
Fluoriitti
Fosfori (fosfaattikivi)
Gallium
Germanium
Grafiitti
Harvinaiset maametallit (REE)
Kadmium
Kaliumkarbonaatti
Koboltti
Kromi
Kulta
Kupari

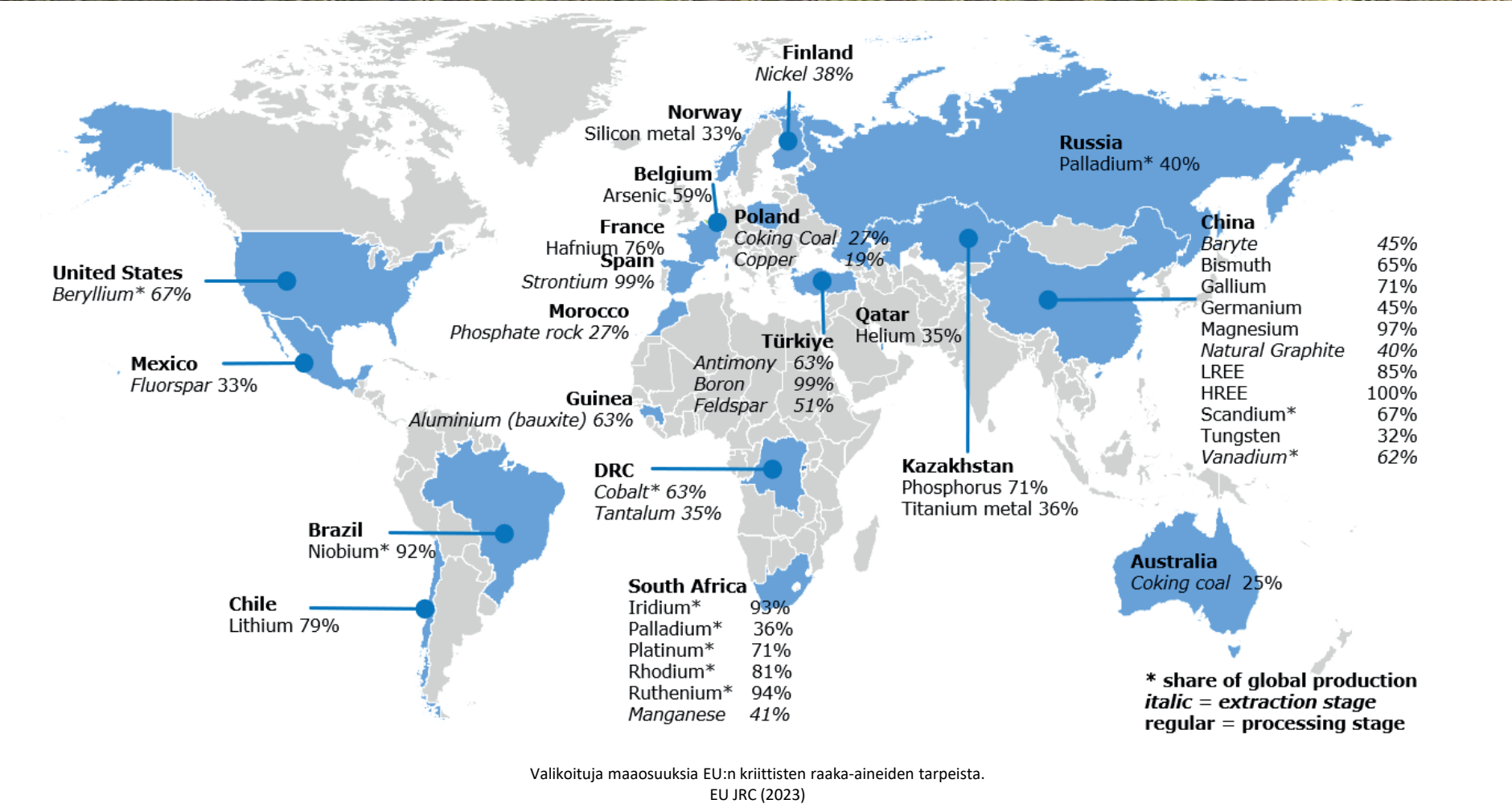
Litium
Mangaani
Molybdeeni
Nikkeli
Niobium
Pii
Platinametallit (PGM)
Seleeni
Sinkki
Strontium
Telluuri
Titaani
Uraani
Vanadiini
Zirkonium

Mitä raaka-aineista tuotetaan Suomessa?

Location/Name	Company	Type	Product	Minerals	Stage
Kevitsa	Boliden	Mine	Concentrate	Ni, Cu, Co, PGM	Operational
Sotkamo	TerraFame	Mine	Metal precipitate	Zn, Ni, Co, U	Operational
Kaustinen	Keliber	Mine	Concentrate	Li	Under construction
Sakatti	Anglo American	Mine	Concentrate	Ni, Cu, Co, PGM	Permitting stage
Suhanko	Suhanko Arctic platinum	Mine	Concentrate	PGM, Ni	Permitting stage
Hautalampi	EuroBattery Minerals	Mine	Concentrate	Co	Permitting stage
Sevel	Elementis Minerals	Mine	mixed nickel sulfate hydrate	Ni byproduct	Operational
Kemi	Outokumpu Chrome Oy	Mine	ferrochrome	Cr	Operational
Siilinjärvi	Yara Suomi Oy	Mine	Concentrate	P	Operational
Harjavalta	Boliden	Smelter	Cu-anode Ni-matte	Ni, Cu	Operational
Harjavalta	Nornickel	Refinery	Ni-cathod Ni-chemicals	Ni	Operational
Sotkamo	TerraFame	Refinery	Ni-sulphate Co-sulphate	Ni, Co	Operational
Sotkamo	TerraFame	Refinery	yellow cake	U	Operational
Kokkola	Keliber	Refinery	Li-hydroxide	Li	Under construction
Kokkola	Jervois Finland	Refinery	Co-metal Co-oxide Ni-chemicals	Ni, Co	Operational
Kokkola	Umicore	Refinery	pCAM Co-chemicals	Ni, Co	Operational
Kokkola	Hycamite	Splitting plant	Hydrogen Graphite	Biomethane LNG	Operational
Pori	Critical Metals and Neometals	Refinery	V-metal	V	Planning stage
Harjavalta	BASF	pCAM plant	pCAM	Ni, Co, Mn	Under construction
Hamina	CNGR Finland	pCAM plant	pCAM	Ni, Co, Mn	Permitting stage
Kotka	Easpring Finland New Materials	CAM plant	CAM	Ni, Co, Mn+Li	Permitting stage
Vaasa	FREYR Battery	CAM plant	CAM	Li, Fe, P	Permitting stage
Vaasa	Epsilon Advanced Materials	Anode plant	graphite anode	Graphite	Permitting stage
Vaasa	Finnish Battery Chemicals				
Vaasa	Grafintec	Anode plant	graphite anode	Graphite	Planning stage
Vaasa	Shanshan New Material (Finland) Oy	Anode plant	graphite anode	Graphite	Permitting stage
Salo	Ioncor	Battery plant	Batteries	Ni, Co, Mn+Li	Operational
Uusikaupunki					
Harjavalta	Fortum Battery Recycling	Recycling	Black mass	Ni, Co, Mn+Li	Operational
Ikaalinen					
Heinola	Kuusakoski Recycling	Recycling	Cu-metal	Cu	Operational

Energiasiirtymän raaka-aineet EU:ssa

Mitä raaka-aineista ei tuoteta EU:ssa?

Alumiini

Baryytti

Boori

Fluoriitti

Fosfori (fosfaattikivi)

Gallium

Germanium

Grafiitti

Harvinaiset maametallit (REE)

Kadmium

Kaliumkarbonaatti

Koboltti

Kromi

Kulta

Kupari

Litium

Mangaani

Molybdeeni

Nikkeli

Niobium

Pii

Platinametallit (PGM)

Seleeni

Sinkki

Strontium

Telluuri

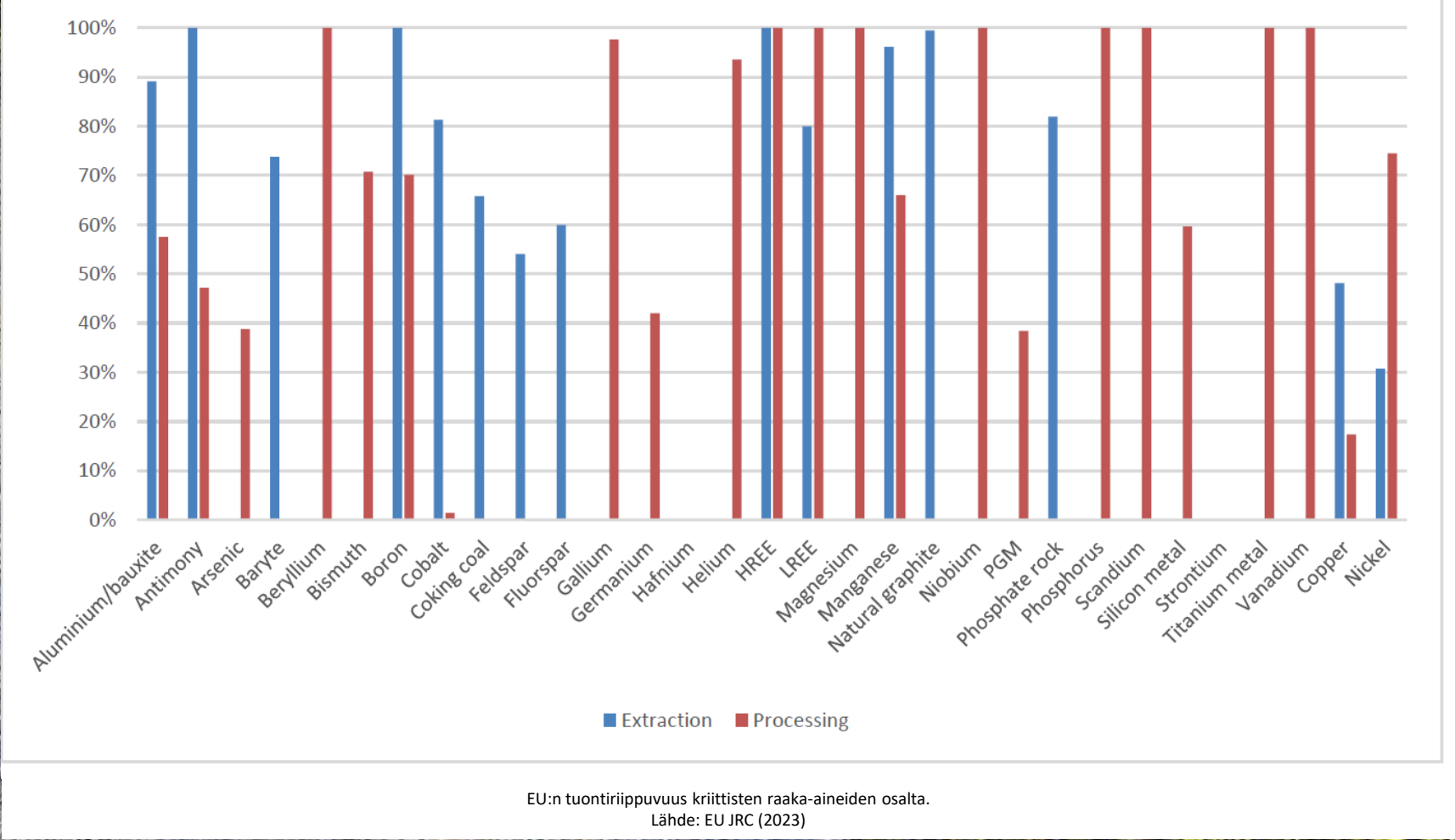
Titaani

Uraani

Vanadiini

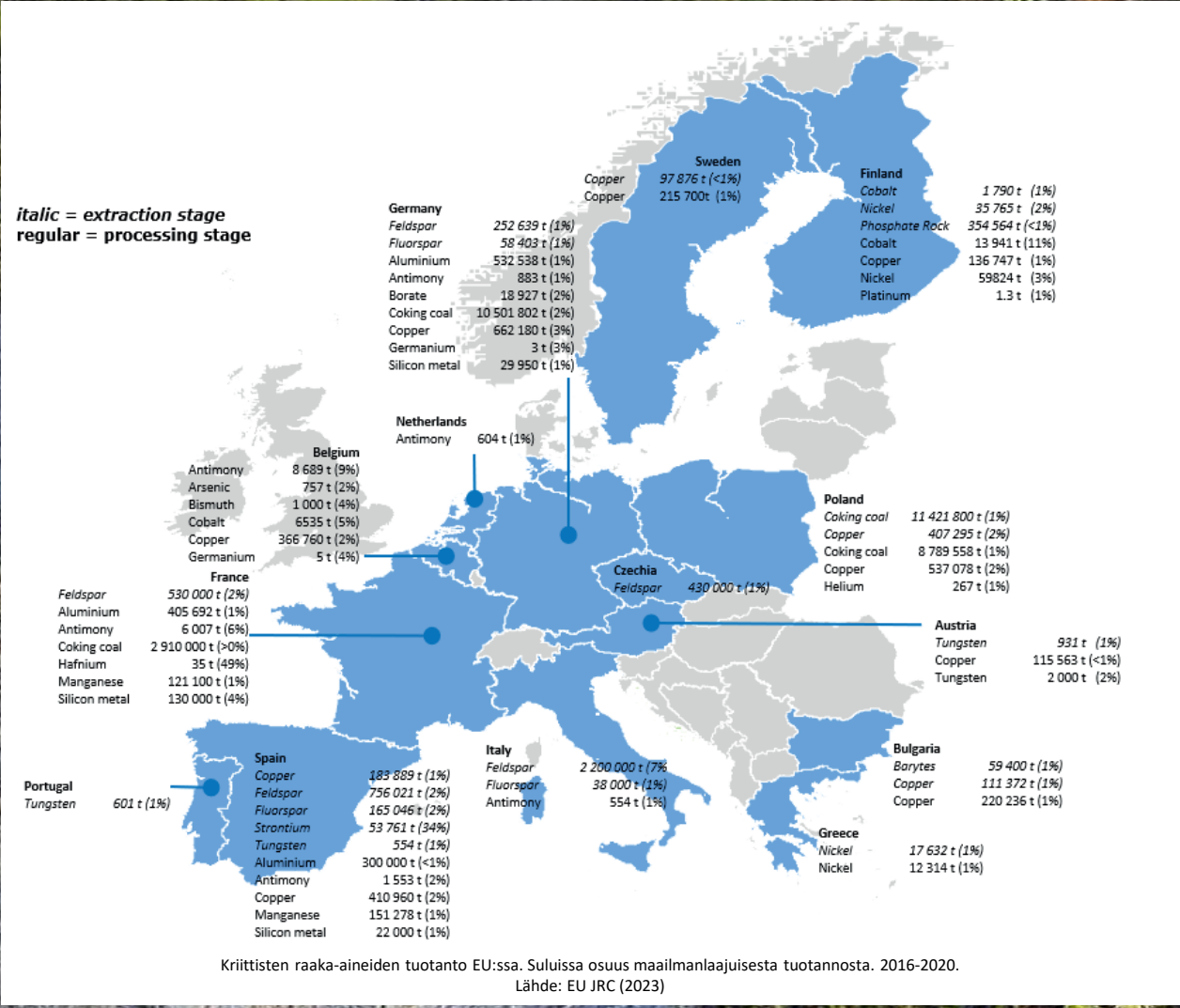
Zirkonium

Energiasiirtymän raaka-aineet EU:ssa

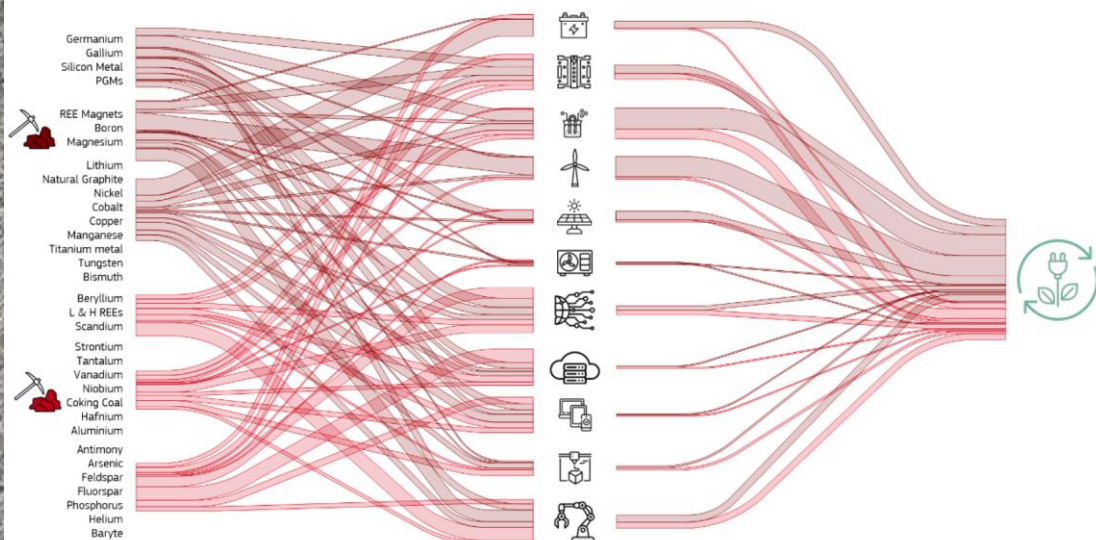
Energiasiirtymän raaka-aineet EU:ssa

italic = extraction stage
regular = processing stage

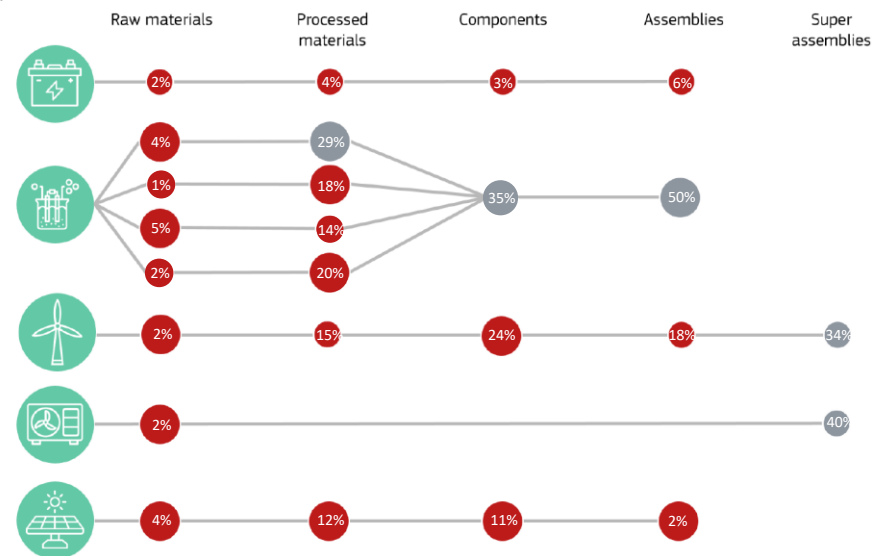

Energiasiirtymän haasteita

- Haasteet energiasiirtymässä eivät rajoitu raaka-ainetuotantoon. Energiasiirtymä toteutetaan tuotteilla ja teknologioilla, ei raaka-aineilla.
- Globaali protektionismi (kuten Yhdysvaltojen IRA), vientirajoitteet (Kiina) ja hintatariffit vaikuttavat merkittävästi ja ajoittain arvaamattomasti raaka-aineiden ja teknologioiden toimitusketjuihin ja hintoihin.
- Epävarmuus toimitusketjuissa ja raaka-aineiden hinnoissa tekee investoinnista haastavaa.
- Monet energiasiirtymän tuotantoketjuista ovat riippuvaisia muista maista, usein Kiinasta.

Uusiutuvan energian teknologioiden raaka-ainevirtoja.
Lähde: JRC foresight study 2023

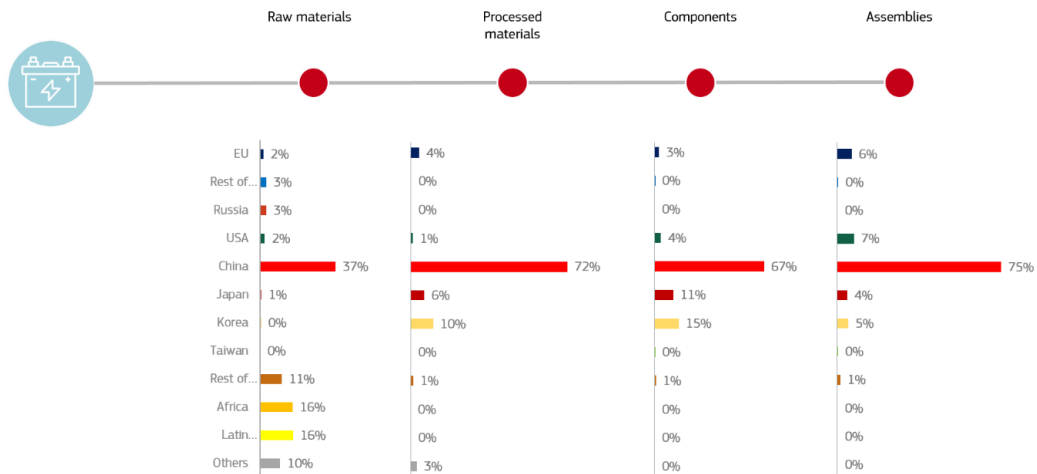

Uusiutuvan energian teknologioiden toimitusketjujen riskit EU:ssa ja osuus maailman tuotannosta.
Lähde: JRC foresight study 2023

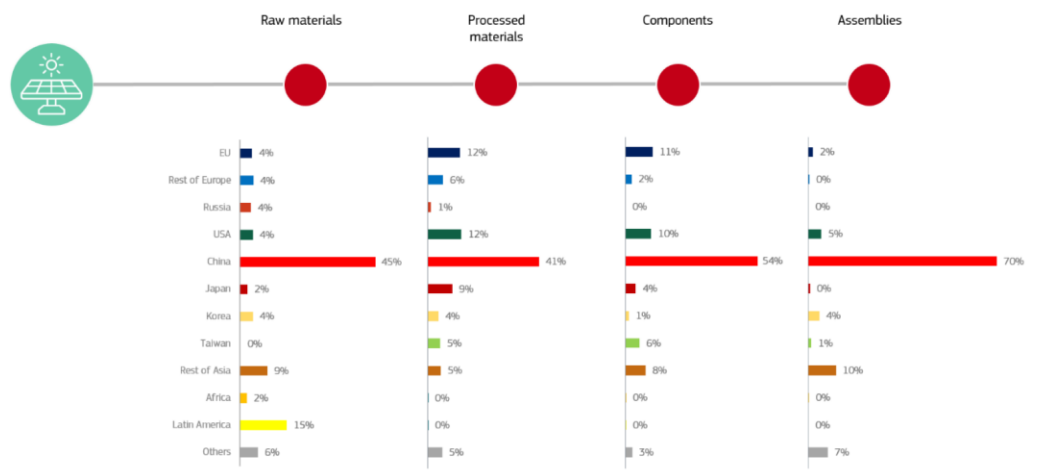
Tarkastelun haasteita

Esimerkki: Litiumioniakut

Litiumakkujen tuotantoketjun vaiheiden maariippuvuudet EU:ssa
Lähde: JRC foresight study 2023

Esimerkki: Aurinkopaneelit

Aurinkopaneelien tuotantoketjun vaiheiden maariippuvuudet EU:ssa
Lähde: JRC foresight study 2023

Yhteenveto

- Suomella on merkittävä asema ja potentiaali energiasiirtymän raaka-ainetuottajana EU:ssa
  - *Tuotantoketjujen kehittyessä raaka-ainemarkkinoiden riskit saattavat pienentyä EU:n sisäisen kysynnän vakiintuessa*
- Mitä esteitä ja pullonkauloja on suomalaisten energiasiirtymän hankkeiden esteenä?
  - *Globaalit arvoketjut ja pullonkaulat VS paikallinen vaikutus. Rajalliset vaikutusmahdollisuudet.*
- Kansallinen mineraalistrategia ja Euroopan Unionin kriittisten raaka-aineiden asetus (CRMA) pyrkivät jo vastaamaan haasteisiin.

Lisämateriaalia

- Nordic Innovation: The Nordic Supply Potential of Critical Metals and Minerals for a Green Energy Transition
  - <https://www.nordicinnovation.org/critical-metals-and-minerals>
- Nordic Ore Deposit Database
  - <https://www.gtk.fi/en/fennoscandian-mineral-deposits-application-ore-deposits-database-and-maps/>
  - <https://gtkdata.gtk.fi/nodd/>

Lue lisää REPower-CEST - hankkeesta verkkosivuiltamme

**Euroopan unionin
rahoittama**

NextGenerationEU

Suomen ympäristökeskus
Finlands miljöcentral
Finnish Environment Institute

Euroopan unionin rahoittama – NextGenerationEU. Esitetyt näkemykset ja mielipiteet ovat ainoastaan tämä tekstin laatijoiden näkemyksiä eivätkä välttämättä vastaa Euroopan unionin tai komission kantaa. Euroopan unioni ja komissio eivät ole vastuussa niistä.

@GTK.FI

@GTK

@geologicalsurvey_fi

@GTK_FI

Youtube.com/c/GeologiantutkimuskeskusGTK

